

למאות אלפי ישראלים יש פוליסה של ביטוח

מעורב * האם הם לא מסכנים עשרות

אלפי שקלים? * בארצות-הברית הביטוח המעורב

כבר אינו מקובל ובארץ הוא הנפוץ ביותר

וכך פועל ביטוח-החיים מעורב, הנסוץ שבין סוגי ביטוח בישראל:

● ביטוח זה קרוי "מעורב" משום ש- הוא מורכב משני חלקים: סיכון (במיי נוח המקובל: "ריסק" או "ריזיקו") וחיסוי כון.

● מרכיב הריסק שבפרמייה מחושב על-פי טבלת תמותה. הסטטיסטיקה מורה ש- מכל 1000 אנשים בני גיל מסויים באוכ- לוסיה, יש שיעור מסויים של נפטרים מדי שנה. למשל: אדם אחד מכל 1000 אנ- שים בני 30, שני אנשים מכל 1000 בני 40, או 27 מכל 1000 בני 65. על-פי הסתב- רות זאת יחושבו דמי הסיכון שמשלם אדם בכל גיל. כדי שיהיה מבוטח על-סך מיל- דמי-סיכון בסך 1000 לירות לשנה, ועמיר תו בן ה-40 צריך לשלם כ-2000 לירות. במציאות משלמים הרבה יותר מכך. משום שהברות-הביטוח משתמשות בטבלות-תמיר תה שאינן מותאמות למציאות הישראלית, ומשום שבדמי-הביטוח נכללים עלמלות גבו- הות, הוצאות ניהול גבוהות ורווחים כב- דים.

ביטוח לא בטוח

האחים התאומים אברהם ויצחק יעקובי הגיעו לגיל 30. שניהם פקידים בעלי דרגות זהות ומשכורות דומות. כל אחד מהם פתח תוכנית אחרת לביטוח וחיסכון. לאברהם, שעבד בחברה פרטית, נעוץ ביטוח-מנהלים, הלהיט החדש בשוק ביטוח החיים. ואילו אחיו, יצחק, פתח תוכנית חיסכון בקופת-גמל, ולצידה עשה לעצמו ביטוח-ריסק טהור בבנק.

חלפו 35 שנים ושני האחים הגיעו לגיל הפרישה. והנה, הפתעה: למרות שכל אחד מהם הפקיד מדי שנה בתוכנית החיסכון והביטוח את אותו הסכום בדיוק, היה הפרש עצום בסכומים שקיבל כל אחד מהם. יצחק, שפיצל את השקעותיו בין החיסכון בקופת- הגמל ובין ביטוח-ריסק, קיבל מהבנק סכום שעלה ב-47% על הסכום שקיבל אברהם מחברת-הביטוח שערכה לו ביטוח-מנהלים!

כך מתחילות הצרות

ה שמות בקמץ הזה בדויים. לא כן הסיפור עצמו.

בישראל היו בשנת 1980 כ-350 אלף מבוטחים בביטוח-חיים. בידי רבים מאוד מתוכם - כ-70% - נמצאת פוליסה של הביטוח הנפוץ ביותר בישראל, זהו ה- ביטוח המעורב. לביטוח זה יש כמה וכמה צורות ושמות (ביטוח-לכל-החיים, ביטוח- מנהלים, ועוד). המכנה המשותף לכולם: הם מהווים שילוב של ביטוח-ריסק (סיכון) וחיסכון. הפרמייה (התשלום השנתי) ש- משלם המבוטח לא נועדה רק כדי להב- טיח למיטפתחו סכום מסויים אם ימות, אלא גם סכום מסויים של חיסכון, אם יישאר בחיים בתום תקופת הביטוח.

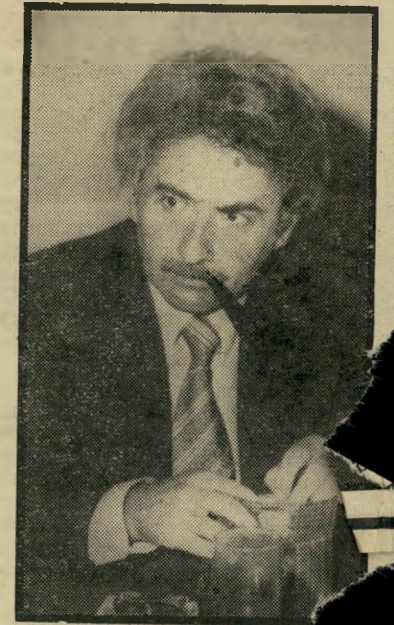
הבעיה של הביטוח הזה היא פשוטה: הוא יקר מדי, לעתים בעשרות אחוזים, לעומת צורות אחרות של חיסכון וביטוח.

ממה שמשלמים רוב הבנקים בחשבונות-חיסכון - היה בידי הצרכנים סכום נוסף של 3.7 מיליארד דולר כתוצאה להש- קעותיהם, קובעת הוועדה... בניגוד לפוליסות לכל-החיים, הרי פוליסות לתקופה מוגבלת (ביטוח ריסק) נותנות הטבות לעת פטירה תמורת שיעורי פרמיה נמוכים בהרבה, ובדרך-כלל אין בהן מרכיב חיסכון. ישנם יועצים המציעים ללקוחותיהם לקנות ביטוח תקופתי ולהשתמש בהשקעות לא-ביטוחיות לחיסכון. המבוטחים בישראל אינם יודעים עד היום את שילוי באמריקה.

כותרת הכתבה שהופיעה ב"לוס-אנג'לס טיימס" האמרי- קאי, ביולי 1979: "ביטוח ללל החיים (צורה של ביטוח מעורב) מהווה השקעה גרועה, המעניקה תשואה של 1.3% בלבד - מודיעה ועדת המיסחר הפדרלית." בגוף הכתבה נאמר, בין השאר: "פוליסות ביטוח-חיים הנמוצה ביותר היא קנייה גרו- עה מנקודת הראות של ההשקעה - אך לרוב האמריקאים אינם יודעים זאת, כך קבעה היום ועדת המיסחר הפדרלית... אילו הניבו הפוליסות 4% ריבית בלבד - באחוז אחד פחות

הפרטיים (לא כך הדבר בביטוח הנעשה במקומות עבודה), הטורחים להתייעץ עם מישהו לפני רכישת הביטוח. רק קומץ טורח לקרוא את האותיות הקטנות ולערוך חישובים והשוואות, ומתי מעט מבינים מה באמת מכרו להם סוכני הביטוח. כל אלה מקילים על מכירת הביטוח המעורב. אילו טרחו הלקוחות של סוכני הביטוח לבדוק, היה מתברר להם כי חשוב מאוד, ואף חיוני, להבטיח את מיטפתחם בטרם יסתלקו מן העולם, כדי שתפוצה המיש- פחה כאשר יאבד לה מקור ההכנסה הי- חשוב ביותר, שלעתים קרובות הוא אף היחיד. אך כדי להבטיח זאת, אין להם שום צורך להסתכן, בנוסף לביטוח-החיים הזה (ריסק טהור, המחושב על-פי טבלת

מנכ"ד גודומב "אופי יהודי"

● חישוב דמי הסיכון בביטוח-חיים מק- ביל לחישוב דמי הסיכון בענפי הביטוח האחרים. גובה הפרמיות בביטוח-רכב, בי- טוח-גניבות או בביטוח אוניות ומיטעני- הן, נקבע על-פי שיעור התאונות, הגנבי- בות, ואובדן הרכוש או הבלאי במיטע- ניים בתקופה מסוימת.

תמותה). בתוכנית חיסכון בלתי-משלמת בדרך כלל. **איך ליהנות משני העולמות**

ע ליהם לבטח עצמם כמו שהם מבט- חים את מכונתם או את ביתם מפני גניבה. כאשר הם עושים זאת, אין איש מציע להם בנוסף על ביטוח-רכב או על ביטוח-רכוש גם תוכנית חיסכון. אך לא אלה הם פני הדברים כשמדובר בביטוח- חיים. כאן מציע הסוכן ללקוח לצרף ל- ביטוח החיים חיסכון - ובכך מתחילות הצרות.

ותיהברית, למשל, שבה היה ביטוח נפוץ מאוד, כוטל השימוש בו לפני כ-50 שנים. בארץ הוא עדיין סוג הביטוח הנפוץ ביותר. ביטוח-חיים אינו נקנה. הוא נמכר. אנשים אינם מגיעים לחברת-ביטוח כדי לבטח את עצמם. הסוכנים מגיעים אליהם, ומציעים להם את הביטוח. מעטים הם הלקוחות